

Vogels spotten in de polder

Wandelen rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Tussen Castricum, Heemskerk en Uitgeest strekt zich een prachtig groen en waterrijk gebied uit. Door de eeuwen heen is dit gebied erg veranderd. Toch verwijzen nog veel plekken in het landschap terug naar het verleden en is de historie van dit gebied nog goed terug te zien. Niet alleen verhalen van vroeger, maar ook verhalen die zich vandaag de dag afspeelen. Zo wordt er hier veel aan gedaan om het open weidelandschap te behouden en de historische verhalen een plek te geven.

Deze wandelroute neemt je vanaf Buitenpoort Castricum (station) mee door dit prachtige gebied. Wandelend door het landschap vertellen de punten op de kaart je meer over het verleden en het heden. De volledige route is 19 km, maar er kan ook een deel van de route gewandeld worden.

Buitenpoort

Deze wandelroute start bij Buitenpoort Castricum. Buitenpoorten zijn openbaar vervoerknooppunten vlakbij prachtige landschappen, natuurgebieden en recreatiegebieden. Dankzij de unieke ligging van deze 'Buitenpoorten' dienen deze als toegangspoort naar het bijzondere landschap in de omgeving. Op deze manier wordt de natuur op een duurzame manier toegankelijk voor iedereen!

Algemene informatie

Afstand: 19 km
Startpunt: Station Castricum
Stationsweg 4, 1901 AA

Plan jouw reis naar Station Castricum online via de 9292 reisplanner.

Knooppunten

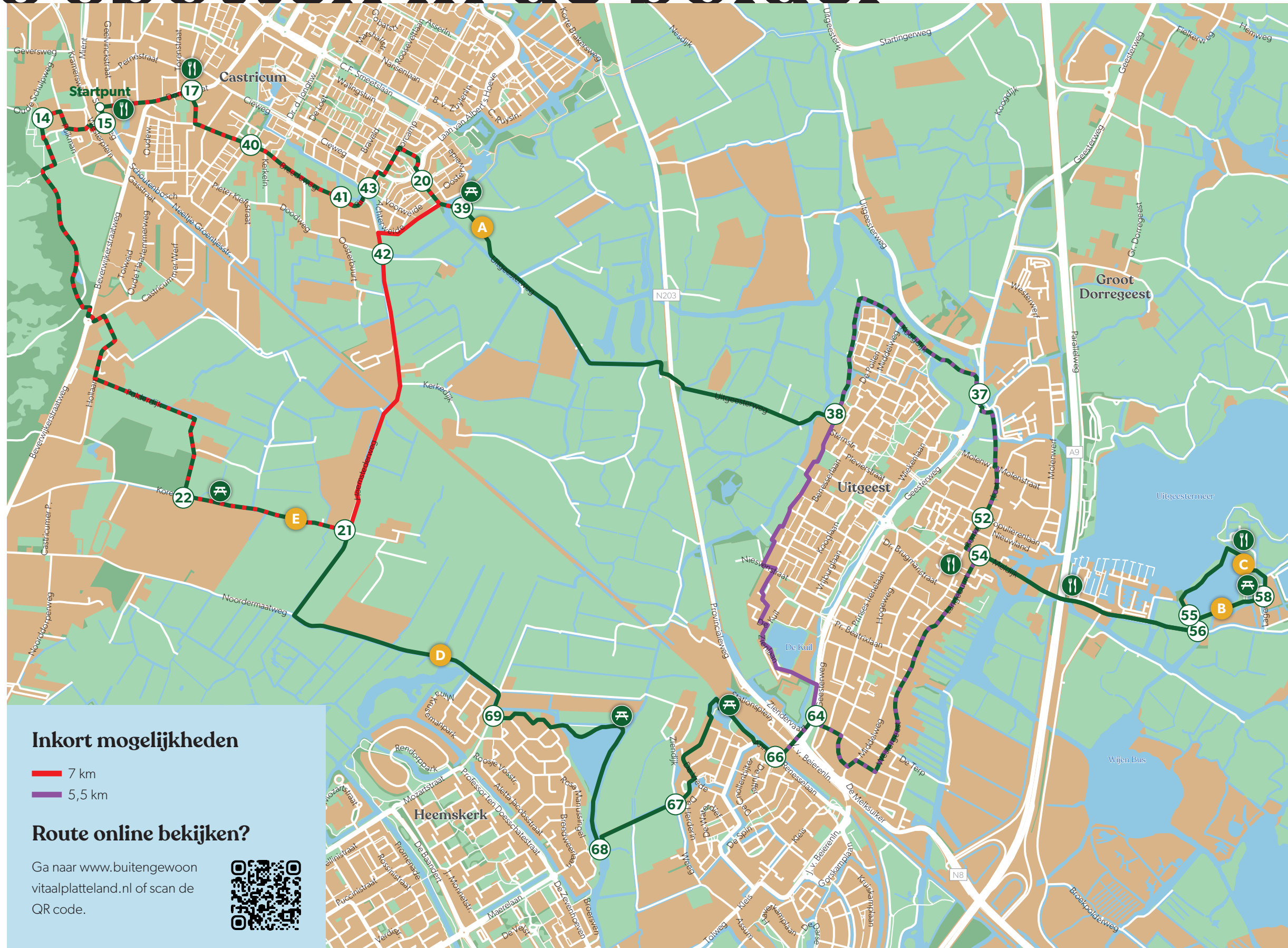
15 17 40 41 43 20 39 38 37
52 54 56 55 58 55 56 54 64
66 67 68 69 21 22 14 15

Vertelpunten

- A** De Castricumerpolder
- B** Recreatieterrein Zwaansmeer
- C** Erfgoedpark de Hoop
- D** Het Noorderveld
- E** Maer- of Korendijk

Eten & drinken

- De Roset – Patisserie & Chocolaterie
Burgemeester Mooijstraat 17, 1901 EP Castricum
- Horecaplein Castricum
- ClubMariz Lounge
Dorpsstraat 72, 1901 EM Castricum
- Gewoon bij Roon
Dorpsstraat 74, 1901 EM Castricum
- Knuzz aan het Water
Sluisbuurt 47B, 1911 BC Uitgeest
- Lekker aan de haven
Lagendijk 1E, 1911 MT Uitgeest
- Bistro 't Schippersrijk
Lagendijk 3, 1911 MT Uitgeest
- Restaurant Krelis
Lagendijk 33R, 1911 MT Uitgeest
- Restaurant Havenrijk
Lagendijk 41, 1911 MT Uitgeest
- Eetcafé Klaas
Middelweg 13, 1911 EA Uitgeest

Inkort mogelijkheden

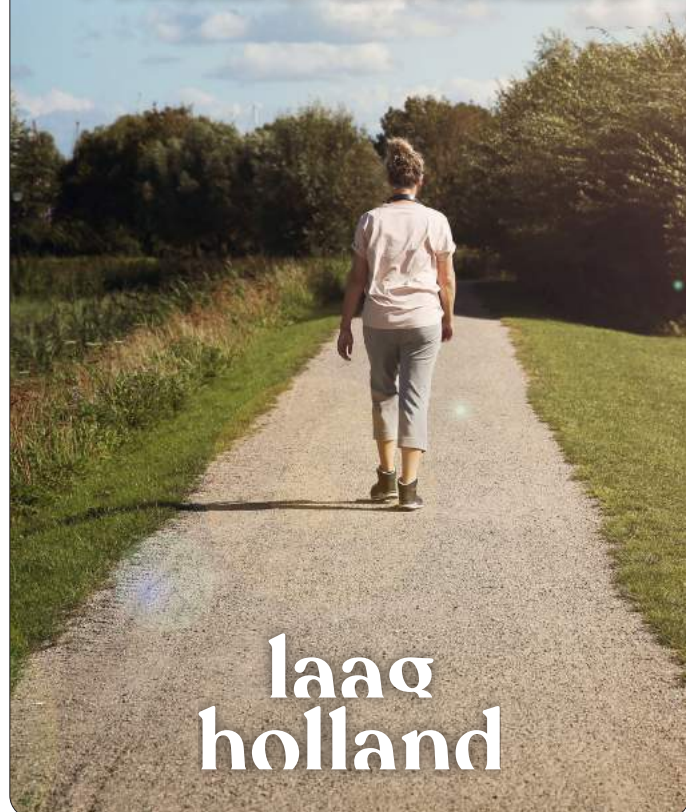
- 7 km
- 5,5 km

Route online bekijken?

Ga naar www.buitengewoonvitaalplatteland.nl of scan de QR code.

Buitengewoon Vitaal Platteland

laag holland

A De Castricumerpolder

Na het verlaten van Castricum strekken de weilanden zich zowel aan de linker- als rechterzijde uit. Enkele jaren geleden werd een aantal van deze weilanden geschonken aan Stichting de Hooge Weide. Dankzij deze stichting kunnen weidevogels zich hier blijven voortplanten en wordt de continuïteit van het agrarisch natuurbeheer gewaarborgd.

De stichting zet zich in de Castricumerpolder voornamelijk in voor het herstel en behoud van de weidevogelpopulatie. Hierbij is het belangrijk dat het gebied open, uitgestrekt en ruim is. Door doelgerichte beheermaatregelen, zoals het verwijderen van bomen en struiken en het weren van vossen, en de ondiepe waterpartijen trekt de Castricumerpolder duizenden weide- en watervogels aan. Vandaag de dag telt de polder zelfs meer weidevogels dan het landelijk gemiddelde! Vooral in het voorjaar is het hier

een bruisende plek vol weidevogels, waar de weilanden nog sterk doen denken aan vroeger: bezaaid met bloemen en het vrolijke geluid van fluitende vogels.

Tip:
Neem je eigen verrekijker mee en bewonder de mooiste weidevogels!

B Recreatieterrein Zwaansmeer

Recreatieterrein Zwaansmeer ligt aan het zuidelijkste puntje van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Aan het eind van de jaren 80 is dit recreatieterrein hier aangelegd. Naast de jachthaven met kleine camping is hier een gebied gecreëerd met voorzieningen voor gezinnen met kinderen, zoals de ondiepe zwemplas met kleine strandjes, zon- en ligweiden en speelvoorzieningen. Ook de surfover en het gebouw De Blankert, waarin

de beheerorganisatie van het recreatieschap is gehuisvest, dateren uit de jaren 80. Aan het begin van de 21e eeuw is Erfgoedpark de Hoop hier gebouwd en enkele jaren geleden voorzien van verblijfsrecreatie, zoals appartementen en safaritenten, en het Restaurant Krelis. Zo ontwikkelt dit recreatiegebied zich - in de loop van de tijd - stap voor stap door. Wat zal de toekomst voor dit gebied nog aan aanvullende voorzieningen brengen?

C Erfgoedpark de Hoop

Direct naast het Zwaansmeer ligt Erfgoedpark de Hoop. Naast verblijfsrecreatie, horeca en watersport vind je hier één van de best bewaard gebleven houtloodsen uit de Zaanstreek. Jarenlang stond deze loods aan het Zuideinde in Westzaan, maar sinds 2009 heeft dit provinciale monument een prachtige plek gekregen op het Erfgoedpark.

Vandaag de dag wordt er in de houtloods (gratis toegankelijk) onder andere het verhaal van Cornelis Corneliszoon van Uitgeest - ook wel

D Het Noorderveld

Het Noorderveld is erg geliefd bij weidevogels. Dit gebied - met een waterberging van ongeveer 10 hectare - vangt overtollig water uit de duinen op, waardoor Heemskerk tijdens natte periodes beschermd is tegen overstromingen. Door de natuurvriendelijke modderige oever rondom de berging trekt het gebied diverse vogelsoorten aan, waaronder verschillende weidevogels, kluten, visdieven en kleine plevieren. Om het de weidevogel hier zoveel mogelijk naar zijn zin te maken wordt er op verschillende manieren rekening gehouden met de weidevogel. Zo worden de werkzaamheden tijdens het broedseizoen beperkt, wordt de waterstand hoog gehouden en is het gebied omringd door een vossenraster van maar liefst 2000 meter. Naast de diverse (weide)vogels heeft het Noorderveld ook een prachtige variëteit aan plantensoorten, waaronder de grote ratelaar, koekoeksbloem en veldzuring.

E Maer- of Korendijk

Wandelend over de Korendijk word je omringd door groene weilanden. Deze dijk - ook wel bekend als Maerdijk - speelde voor Castricum jarenlang een belangrijke rol in de bescherming tegen het water. Het woord 'Maer' komt vermoedelijk van 'maet' of 'maat', wat verwijst naar hooiland. Mogelijk diende de dijk - naast het voorkomen van overstromingen - ook als verhoogde toegangsweg naar de drassige hooilanden. Toentertijd reed men hier met

Alkmaarder- en Uitgeestermeer Fiets- en wandelroute

een door paarden getrokken wagen - beladen met hooi - over de dijk. Opvallend is dat de Korendijk op een kaart van 1680 geschreven staat als Cooredijk. 'Coore' of 'Koren' kan worden geassocieerd met 'keur' of 'schouw', wat aangeeft dat het onderhoud aan de dijk waarschijnlijk regelmatig werd gecontroleerd. Vandaag de dag vormt de Maer- of Korendijk een grens tussen Castricum en Heemskerk en kun je hier heerlijk wandelen.

Buitengewoon Vitaal Platteland Laag Holland

Door de jaren heen is het Laag Hollandse landschap veel veranderd. Om dit prachtige landschap en de bijzondere natuur te behouden, wordt er iedere dag hard gewerkt. Diverse wandel- en fietsroutes nemen je mee door het landschap en vertellen over het werk dat hier wordt verricht.

Bekijk alle andere routes op www.buitengewoonvitaalplatteland.nl of scan de QR code.

Deze folder is ontwikkeld door:

Z-CARD® Patent No. EP20255301 | www.zcard.nl | No. 159185/16

Langs de oevers van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Fietsen rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer bestaat al zolang als men het zich kan herinneren. Het hele jaar door wordt hier veel gerecreëerd door bewoners en bezoekers. Samen zorgen de verschillende (water)activiteiten, horecagelegenheden en strandjes voor een heerlijk dagje weg. Door diverse ontwikkelingen is de balans tussen natuur en recreatie hier de laatste jaren verstoord. Om deze balans te herstellen vinden in het gebied verschillende ontwikkelingen plaats.

Deze fietsroute neemt je vanaf Buitenpoort Castricum (station) mee langs het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en het prachtige gebied eromheen. Op verschillende locaties vertellen de punten op de kaart je meer over de uitdagingen en ontwikkelingen in dit gebied. Stap op de fiets en ontdek zelf wat deze omgeving zo bijzonder maakt!

Buitenpoort

Deze fietsroute start bij Buitenpoort Castricum. Buitenpoorten zijn openbaar vervoer-knooppunten vlakbij prachtige landschappen, natuurgebieden of recreatiegebieden. Dankzij de unieke ligging van deze 'Buitenpoorten' dienen deze als toegangspoort naar het bijzondere landschap in de omgeving. Op deze manier wordt de natuur op een duurzame manier toegankelijk voor iedereen!

Algemene informatie

Afstand: 37 km
Startpunt: Station Castricum
Stationsweg 4, 1901 AA

Plan jouw reis naar Station Castricum online via de 9292 reisplanner.

Knooppunten

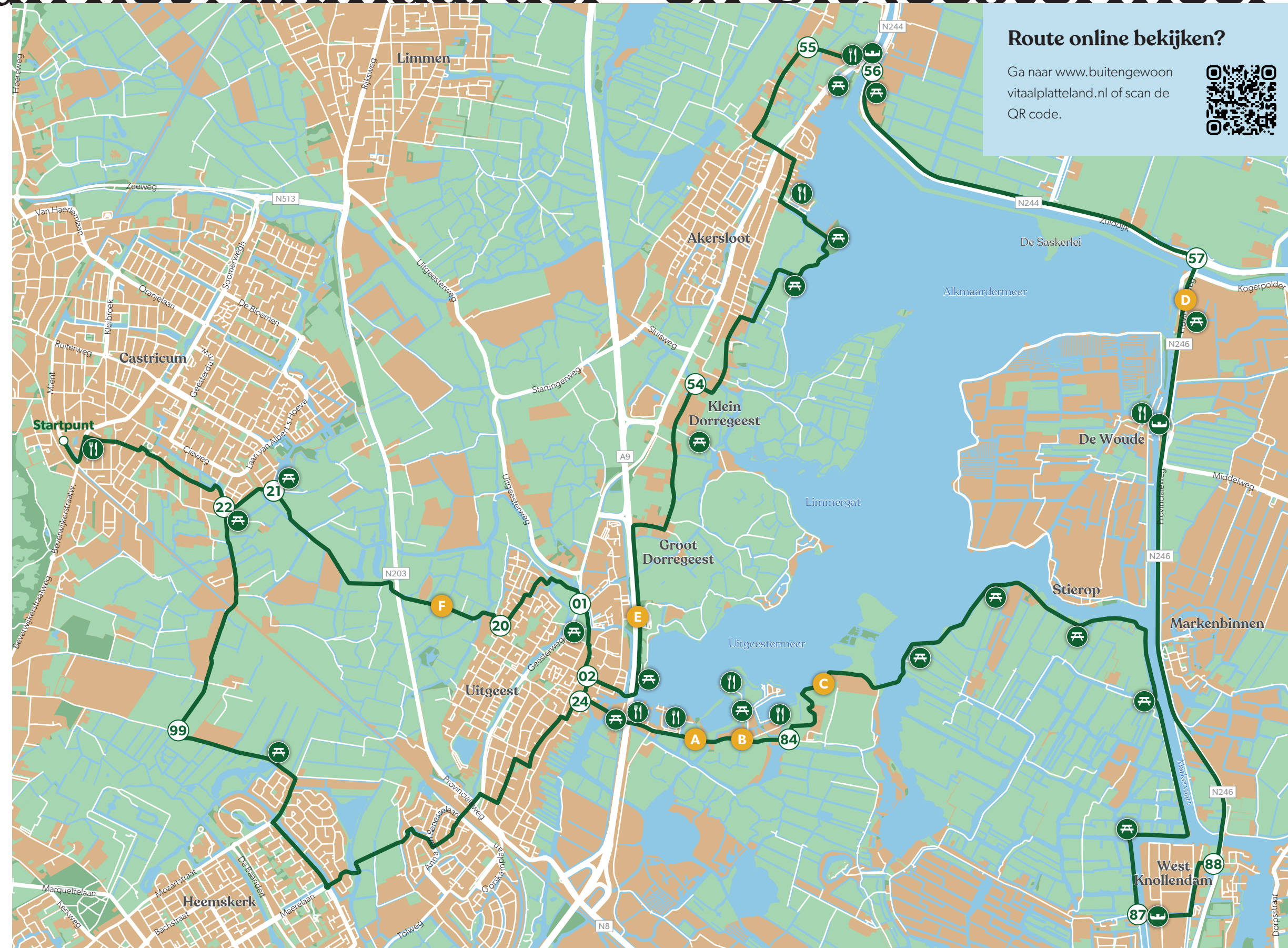
22 99 24 84 87 88 57 56 55
54 02 01 20 21 22

Vertelpunten

- A** Tweede Broekermolen
- B** Erfgoedpark de Hoop
- C** Lokale verdiepingen in het Uitgeestermeer
- D** De Sakerlei
- E** Recreatieterrein Dorregeest
- F** De Hooge Weide

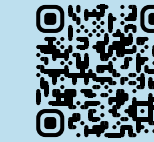
Eten & drinken

- Horecaplein Castricum
Dorpsstraat 35, 1901 EH Castricum
- Knuzz aan het Water
Sluisbuurt 47 B, 1911 BC Uitgeest
- Lekker aan de haven
Lagendijk 1E, 1911 MT Uitgeest
- Bistro 't Schippersrijck
Lagendijk 3, 1911 MT Uitgeest
- Restaurant Krelis
Lagendijk 33R, 1911 MT Uitgeest
- Restaurant Havenrijk
Lagendijk 41, 1911 MT Uitgeest
- Restaurant 't Kombof
Woude 32, 32A, 1489 NC De Woude
- Restaurant Salsuta
Woude 1, 1489 NB De Woude
- Cafeteria 't Pontje
Geesterweg 20, 1921 BZ Akersloot
- Restaurant De Roef
Klaas Hoonlaan 1, 1921 BM Akersloot

Route online bekijken?

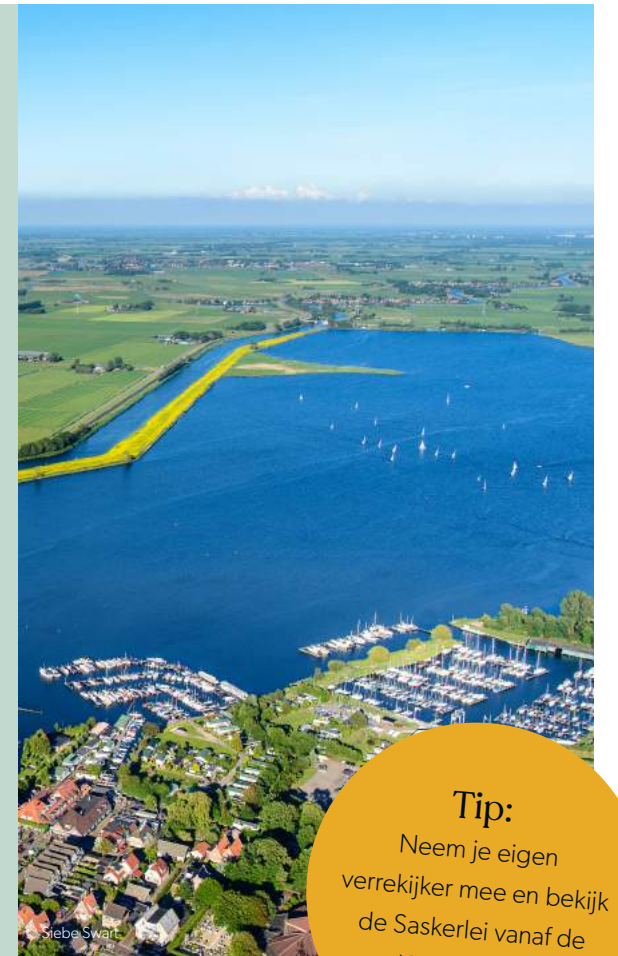
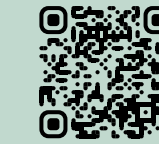
Ga naar www.buitengewoonvitaalplatteland.nl of scan de QR code.

D De Sakerlei

Een unieke plek in het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is de Sakerlei. Deze buitendijkse landtong bestond al voordat de Schermer en Heerhugowaard in de 17e eeuw werden drooggelegd. Vandaag de dag is de Sakerlei het laatste stuk veenland in het meer. Helaas zorgt golfslag ervoor dat de Sakerlei snel wegspoelt waardoor veel bijzondere planten verloren gaan. Zonder ingrijpen verdwijnt dit stukje land binnen 20 jaar. Om de Sakerlei te beschermen en de natuur op en rondom dit gebied te verbeteren, wordt er tegen de Sakerlei een zes hectare groot rietveld met waterkreek ontwikkeld. Deze aanpassingen zorgen voor een grotere diversiteit aan flora en fauna waar soorten als de roerdomp, noordse woelmuis en waterspitsmuis zich thuis voelen.

Meer weten over deze ontwikkelingen bij de Sakerlei? Scan dan de QR code.

Tip: Neem je eigen verrekijker mee en bekijk de Sakerlei vanaf de Woudhaven.

E Recreatieterrein Dorregeest

Na een mooi rondje om het Alkmaarder- en Uitgeestermeer fiets je langs recreatieterrein Dorregeest. Bij dit recreatieterrein kun je gerust je fiets even aan de kant zetten voor een heerlijke tussenstop langs het meer. Jaren geleden was de grond van het meer - bestaande uit duinzand van de vroegere strandwal, klei en veen - uitermate geschikt voor bloembollen. Door de aanleg van de A9 in 1961 werd dit gedeelte omgetoerd tot een recreatieterrein. Op een warme (zomer) dag is het hier dan ook altijd gezellig druk en zoeken veel mensen verkoeling in het water. Helaas is de waterkwaliteit hier regelmatig onvoldoende. Om deze mooie (zwem)plek voor de toekomst te versterken is het belangrijk om de waterkwaliteit te verbeteren en in te spelen op het veranderende klimaat. Een zwembad gevoed met schoon water uit een verdiept stukje van het meer moet hiervoor de oplossing zijn.

Meer weten over het verbeteren van de waterkwaliteit bij Dorregeest? Scan dan de QR code.

A Tweede Broekermolen

Aan de Lagendijk staat de prachtige Tweede Broekermolen uit 1631. Jaren geleden bemaalde deze molen - samen met vier andere molens - de Uitgeester- en Heemskerker Broekpolder. Helaas zijn vier van de vijf molens verdwenen en is de Tweede Broekermolen als enige behouden gebleven. Alleen de waterlopen van de vier verdwenen molens zijn nog goed zichtbaar in het landschap. Kijk maar eens goed om je heen, kun jij raden waar de andere molens vroeger hebben gestaan?

Tot op heden maakt de Tweede Broekermolen gebruik van een houten vijzel, waarmee 80 tot 100 m³ water per minuut uit de polder kan worden gemalen. Tevens is de molen uitgerust met een zogeheten licht en zwaar werk waarmee de houten vijzel bij verschillende snelheden kan worden aangedreven. Hierdoor kan de molen zowel bij veel als weinig wind water uit de polder malen. Wist je dat de Tweede Broekermolen naast windmolen ook als woonhuis wordt gebruikt?

B Erfgoedpark de Hoop

Aan het Alkmaarder- en Uitgeestermeer ligt Erfgoedpark de Hoop. Naast verblijfsrecreatie, horeca en watersport vind je hier één van de best bewaard gebleven houtloodsen uit de Zaanstreek. Jarenlang stond deze loods aan het Zuideinde in Westzaan, maar sinds 2009 heeft dit provinciale monument een prachtige plek gekregen op het Erfgoedpark.

Vandaag de dag wordt er in de houtloods (gratis toegankelijk) onder andere het verhaal van Cornelis Corneliszoon van Uitgeest - ook wel

Krelis Looftjes genoemd - verteld. Zijn uitvinding van de houtzaagmolen speelde een belangrijke rol bij de industriële ontwikkeling van ons land. Daarnaast kom je in de houtloods meer te weten over de ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van het OER-IJ en over het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Met een 'virtuele periscoop' kun je teruggaan in de tijd en het Noord-Hollandse landschap aanschouwen, zoals Cornelis het vier en een half eeuw geleden heeft ervaren. Het is een unieke mogelijkheid om de wereld door de ogen van deze uitvinder te zien!

C Lokale verdiepingen in het Uitgeestermeer

Fietsend leidt het kronkelende fietspad je langs de oevers van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Hier brengt het geluid van het ruisende riet en het kabbelende water je volledig tot rust. Hoewel aan de oppervlakte van het meer alles in balans lijkt, schuilt er onder water nog ruimte voor verbetering. De biodiversiteit onder het wateroppervlakte is - voornamelijk vanwege de beperkte variatie in waterdiepte - momenteel nog niet optimaal. Eén van de oorzaken hiervan is de vlakke bodem van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De afgelopen jaren is er in dit gebied een nieuw probleem bijgekomen: een overmatige groei van waterplanten. Het overvloedige aantal waterplanten heeft de balans tussen natuur en recreatie verstoord. Om de biodiversiteit te bevorderen, toekomstige (vaar)problemen te beperken en de kwaliteit van het zwemwater bij

Dorregeest te verbeteren zijn er plannen om een deel van het meer trapsgewijs te verdiepen tot dieptes van 5, 8, 10 en 12 meter.

Meer weten over de lokale verdiepingen? Scan dan de QR code.

weidevogels in de ondiepe plassen een veilige rustplaats en zorgen schrikdraden, die vossen weren, voor extra veiligheid.

Om ervoor te zorgen dat de (weide) vogel kuikens in alle rust kunnen opgroeien en eind juni sterk genoeg zijn om naar Zuid-Europa en Noord-Afrika te vliegen, houdt de stichting tijdens de beheerwerkzaamheden veel rekening met de weidevogel. Zo wordt het gras in februari licht bemest met stalmest, wordt het grasland geëgaliseerd en wordt er pas gemaaid nadat de weidevogels zijn vertrokken. Ook de 'buren', bestaande uit boeren, Landschap Noord-Holland en provincie Noord-Holland, dragen bij aan het behoud van de weidevogel. Ze helpen door bomen en struiken te verwijderen, waar roofdieren zich kunnen schuilhouden, en door het omringende grasland open en weids te houden.

F De Hooge Weide

Om een paradijs voor weidevogels te creëren wordt de Castricumerpolder grotendeels beheerd door Stichting de Hooge Weide. Om dit te realiseren is de grond enkele jaren geleden afgegraven en ingezaaid met een kruidrijk grasmengsel.

Dankzij de hoge grondwaterstand en de ondiepe plassen kunnen weidevogels hier moeiteloos voedsel vinden. Bovendien vinden